

2. DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2025/1789
Toplantı Tarihi/Sayısı : 11.12.2025/68
Karar Numarası : 2025/786
Başvuran : ...
Başvuran Vekili/ Vasisi : -
Adres :
Muhatap Kurum/Kişi : Hazine ve Maliye Bakanlığı (Gelir İdaresi Başkanlığı)
Muhatap Vekili/ Vasisi : -
Muhatap Adres :

I. BAŞVURU KONUSU

1. Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) Kanunu kapsamında özel tertibatlı engelli aracı bulunan başvuranın, söz konusu aracı üçüncü kişilerin de kullanmasına imkân tanıyan Yönetmelik hükümlerinin nasıl uygulanacağı konusunda tarafına bilgi verilmemesinin eşitlik ilkesine aykırılık teşkil ettiği iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle:

- a. Engelli bir birey olarak, 6/6/2022 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu'nun 7'nci maddesinin birinci fıkrasının ikinci bendinin (c) alt bendi kapsamında özel tertibatlı engelli aracı satın aldığını,
- b. Aracı engelli birey dışındaki kişilerin de kullanması için izlenmesi gereken süreç hususunda, ilgili yönetmeliklerde tanınan hakların nasıl kullanılacağına ilişkin girişimlerde bulunmasına rağmen bir sonuç alamadığını,
- c. Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CİMER) üzerinden başvurularda bulunduğunu,
- ç. Ancak Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından göstermelik cevaplar verildiğini,
- d. Bu suretle engelli bireylere yönetmelik ile tanınmış olan hakların kullanımının engellendiğini,
- e. 18/7/1997 tarihli ve 23053 (mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 53'üncü maddesinin (c) bendinin "*Herhangi bir engeli bulunmayan kişilerin kullanımına uygun olarak üretilmiş olan aracın teknik donanımlarında hiçbir değişiklik yapılmadan, engelli kişinin sağlık raporunda belirtilen tertibatın ilave aparatlarla taktırılmış olması halinde; bu araç, araç sahibinin eşi, üçüncü dereceye kadar kan ve sıhrî hısımlarından bir sürücü veya noterce düzenlenmiş*

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA
Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899
e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr
İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

iş akdine bağlı olarak istihdam edilen bir sürücü tarafından da kullanılabilir." hükmünü içerdığını,

f. Ayrıca 31/1/2018 tarihli ve 30318 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Araçların Satış, Devir ve Tescil Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkında Yönetmelik’in 16’ncı maddesinin 4/b maddesinde de aracın üçüncü kişiler tarafından kullanılmasına imkan tanındığını,

g. Söz konusu açık Yönetmelik hükümlerine rağmen, bu hakkın nasıl kullanılacağına ilişkin usulü öğrenmek amacıyla Gelir İdaresi Başkanlığı’na CİMER üzerinden başvuru yaptığını ancak bir netice elde edemediğini,

ğ. Engelli bireylere Yönetmelikler ile açıkça tanınan bir hakkın kullanılması için belgelendirme ve tescil süreçleri ile ilgili bilgi alamadığı gibi bu hakkın kullanımının açıkça engellendiğini,

h. Bu durumun eşitlik ilkesine aykırılık teşkil ettiğini, iddia etmektedir.

3. Muhatap Gelir İdaresi Başkanlığı sunduğu yazılı görüşünde özetle:

a. 4760 sayılı Kanun’un 7’nci maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde “*Kanuna ekli (II) sayılı listede yer alan kayıt ve tescile tâbi yerli katkı oranı en az %40 olan mallardan;*

a) 87.03 (2025 yılı için; hesaplanması gereken özel tüketim vergisi ve diğer her türlü vergiler dahil bedeli 2.290.200 TL’yi aşanlar hariç), 87.04 (motor silindir hacmi 2.800 cm³’ü aşanlar hariç) ve 87.11 G.T.İ.P. (Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu) numaralarında yer alanların, engellilik derecesi %90 veya daha fazla olan malûl ve engelliler tarafından,

b) 87.03 G.T.İ.P. numarasında yer alan (motor silindir hacmi 2.800 cm³’ü aşanlar, bütün tekerlekleri motordan güç alan veya alabilenler, sürücü dâhil 8 kişiye kadar oturma yeri olan binek otomobilleri, yarış arabaları, arazi taşıtları hariç), yük taşımada kullanılıp azami ağırlığı 3,5 tonu aşmayan ve yolcu taşıma kapasitesi istiap haddinin %50’sinin altında olanlar ile sürücü dâhil 9 kişilik oturma yeri olanların, engellilik durumlarının araçları bizzat kullanamayacak ve sürekli olarak tekerlekli sandalye veya sedye kullanmalarını gerektirecek nitelikte olduğunu ilgili mevzuat çerçevesinde alınan engelli sağlık kurulu raporuyla tevsik eden ve engellilik derecesi %90 veya daha fazla olup tekerlekli sandalye veya sedye ile binilmesine ve seyahat edilmesine uygun tertibat yaptıran malûl ve engelliler tarafından,

c) 87.03 (2025 yılı için; hesaplanması gereken özel tüketim vergisi ve diğer her türlü vergiler dahil bedeli 2.290.200 TL’yi aşanlar hariç), 87.04 (motor silindir hacmi 2.800 cm³’ü aşanlar hariç) ve 87.11 G.T.İ.P. numaralarında yer alanların, bizzat kullanma amacıyla engelliliğine uygun hareket ettirici özel tertibat yaptıran malûl ve engelliler tarafından, (...) on yılda bir defaya mahsus olmak üzere ilk iktisabı, (...) vergiden müstesnadır.” düzenlemesinin bulunduğunu,

b. Söz konusu istisna uygulamasının usul ve esaslarına ilişkin açıklamaların, ÖTV (II) Sayılı Liste Uygulama Genel Tebliğinin (II/C/1) bölümünde yapıldığını,

c. Genel Tebliğin (II/C/1.3) bölümü uyarınca, Kanun’un 7’nci maddesinin birinci fıkrasının ikinci bendinin (c) alt bendinde yer alan istisna hükmünden faydalanmak isteyen malul ve engellilerin, istisna kapsamında iktisap edilen aracın bizzat kullanım amacıyla, taşıtın hareket ettirici aksamında engelliliğe uygun olarak tadilat yapıldığına dair teknik belgenin aslı veya noter onaylı örneğini vergi dairesine ibraz etmesi gerektiğini,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

ç. Araçların Satış, Devir ve Tescil Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkında Yönetmelik'in "Engellilere ait araçların tescili" başlıklı 16'ncı maddesinin dördüncü fıkrasının (b) bendinin değiştirildiğini,

d. 1/1/2025 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, 4/12/2024 tarihli ve 32742 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Araçların Satış, Devir ve Tescil Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" ile, ilgili bendin "b) Herhangi bir engeli bulunmayan kişilerin kullanımına uygun olarak imal edilmiş olan aracın teknik donanımlarında hiçbir değişiklik yapılmadan, engelli kişinin sağlık raporunda belirtilen tertibatın ilave aparatlarla taktırılmış olması veya otomatik vitesli olması ve araçta başka aparat bulunmaması halinde bu aracın tescil kayıtlarına (a) bendinde yer alan şerhin yanı sıra, şerhin geçerli olduğu süre zarfında, aracın tescil kayıtlarına, "Engelliliğine uygun hareket ettirici özel tertibat yaptırılan ve özel tüketim vergisinden müstesna olarak iktisap edilen aracın bizzat engelli tarafından kullanılması gerekmektedir." şeklinde şerh işlenir. Vergi dairesi müdürlükleri tarafından alınan taahhütnamede yer alan ve bu araçları kullanacak kişilerin bilgileri tescil kayıtlarına işlenir. Söz konusu şerhi haiz araçların bizzat kullanılmaması veya araçta istisnadan yararlanan engelli olmaksızın kullanıldığının tespit edilmesi halinde tespit yapıldığı yer defterdarlığına bildirim yapılır. İstisnadan faydalanan engelli kişi araçta olsa dahi aracın engelli olmayan kişiler tarafından kullanılabileceğinin yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından belgelendirilmemesi halinde üçüncü kişilerin söz konusu aracı kullanmaları yasaktır." şeklinde değiştirildiğini,

e. Bu çerçevede, Kanunun 7'nci maddesinin birinci fıkrasının ikinci bendinin (c) alt bendi kapsamında malûl ve engelliler tarafından bizzat kullanma amacıyla engelliliğine uygun hareket ettirici özel tertibat yaptırılan araçların kullanımına ilişkin vergi dairesi müdürlüklerince malul ve engellilerden aranan taahhütnamelerde, istisnaya konu aracın, istisnaya uygun olarak malul ve engelli tarafından bizzat kullanılacağı, bizzat kullanımının mümkün olmadığı veya araçta engellinin bulunmadığı hallerde ise aracın engelli olmayan kişiler tarafından kullanılabileceğinin yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından belgelendirilmesi kaydıyla sürekli olarak eş, aynı il sınırlarında ikamet eden birinci derece kan ve kayın hısımları, kardeşler veya noterce düzenlenmiş iş akdine bağlı olarak istihdam edilen bir sürücü arasından tescil kayıtlarına işlenen en fazla iki kişi tarafından kullanılacağına dair beyan arandığını,

f. Bu kapsamda, ilave tertibat gerektiren araçlar için aracın engelli olmayan kişiler tarafından kullanılabileceğine dair Türk Standartları Enstitüsünden belge alınması gerekmekte olup engel durumunun araçta otomatik vites dışında başka bir özel tertibat gerektirmemesi ve araçta otomatik vites dışında başka bir özel tertibat bulunmaması halinde, bu araçlar için engelli kullanımına uygunluk belgesi dışında, engelli olmayan kişiler tarafından da kullanılabileceğine dair bir belge aranmasına gerek bulunmadığı,

g. Öte yandan, 4760 sayılı Kanunun 7'nci maddesinin birinci fıkrasının ikinci bendinin (c) alt bendi kapsamında iktisap edilen araçların kimler tarafından kullanılabileceğine ilişkin bilgilerin yer aldığı ve halihazırda vergi dairesi müdürlükleri tarafından alınmakta olan taahhütname örneklerinin, söz konusu Yönetmelik'in ilgili maddelerinde yer alan açıklamalar çerçevesinde yeniden düzenlendiğini,

ğ. Buna göre, Yönetmelik hükümleri kapsamında istisnadan yararlanan malul ve engellinin araçta bulunması durumunda aracı kullanacak kişilere yönelik herhangi bir kısıtlamanın bulunmadığını,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

h. Araçta engellinin bulunmadığı durumlarda ise yine Yönetmelik ile belirlenen kişilerden en fazla ikisinin aracı kullanılabileceğini,

ı. Yönetmelikte üçüncü dereceye kadar hısımlar tarafından bu araçların kullanılmasına imkân veren bir düzenlemenin bulunmadığını,

i. Bu kapsamda vergi dairesi müdürlükleri tarafından alınmakta olan taahhütnamelerde de bu Yönetmelik hükümlerine uygun işlem yapıldığını,

j. Bu bağlamda, Araçların Satış, Devir ve Tescil Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkında Yönetmeliğin "Uygulanmayacak hükümler" başlıklı 50'nci maddesinde "18/7/1997 tarihli ve 23053 Mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Karayolları Trafik Yönetmeliğinde yer alan araç sicil ve tescil iş ve işlemlerine ilişkin hükümlerden bu Yönetmeliğe aykırı olanlar uygulanmaz." hükmü yer aldığından engellilere ait araçların tescili için Karayolları Trafik Yönetmeliğinde yer alan düzenlemelerin değil Araçların Satış, Devir ve Tescil Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkında Yönetmeliğin esas alınması gerektiğini,

k. Öte yandan başvuran tarafından Başkanlık'larına 4760 sayılı Kanununun 7'nci maddesinde düzenlenen malul veya engellilerin taşıt alımına ilişkin istisna uygulamasından yararlanıp yararlanamayacağı hususunda bilgi edinme amacıyla verilen dilekçeye istinaden Ankara Defterdarlığı aracılığıyla cevap verilmesi yönündeki 30/11/2023 tarihli ve ... sayılı yazı ile "ÖTV Kanununun 7/2 Maddesi Uygulaması Hk." konulu 23/12/2022 tarih ve ... sayılı yazı ve eklerinin ilişikte gönderildiğini,

ifade etmiştir.

4. Muhatap yazılı görüşü ve ekleri 15/8/2025 tarihinde başvurana iletilmiş ve görüşü talep edilmiştir. Görüş talep yazısı 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu'nun ilgili hükümleri uyarınca usulüne uygun olarak tebliğ edilmiş ise de; başvuran yasal süre içerisinde görüşünü Kurumumuza sunmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Anayasa'nın başlangıç bölümünün altıncı paragrafında: *"Her Türk vatandaşının bu Anayasadaki temel hak ve hürriyetlerden eşitlik ve sosyal adalet gereklerince yararlanarak milli kültür, medeniyet ve hukuk düzeni içinde onurlu bir hayat sürdürme ve maddi ve manevi varlığını bu yönde geliştirme hak ve yetkisine doğuştan sahip olduğu"* ifade edilmiştir.

6. Anayasa'nın "Kanun önünde eşitlik" başlıklı 10'uncu maddesinin birinci fıkrası; *"Herkes dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir."* şeklinde tanzim edilmiştir.

7. 6/4/2016 Kabul Tarihli 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 2'nci maddesinin (d) bendine göre: *"Doğrudan ayrımcılık: Bir gerçek veya tüzel kişinin, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını bu Kanunda sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muameleyi"*, (f) bendine göre *"Engelli: Fiziksel, zihinsel, ruhsal ve duysal yetilerinde çeşitli düzeyde kayıplarından dolayı topluma diğer bireyler ile birlikte eşit şartlarda tam ve etkin katılımını kısıtlayan tutum ve çevre şartlarından etkilenen bireyi"* ifade eder ifade eder.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

8. Mezkûr Kanun'un "Eşitlik ilkesi ve Ayrımcılık yasağı" başlıklı 3'üncü maddesi ise; "Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir. Bu kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır. Ayrımcılık yasağının ihlali halinde, konuya ilişkin yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, ihlalin sona erdirilmesi, sonuçlarının giderilmesi, tekrarlanmasının önlenmesi, adli ve idari yoldan takibinin sağlanması amacıyla gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür. Ayrımcılık yasağı bakımından sorumluluk altında olan gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri, yetki alanları içerisinde bulunan konular bakımından ayrımcılığın tespiti, ortadan kaldırılması ve eşitliğin sağlanması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür." şeklinde düzenlenmiştir.

9. Mezkûr Kanun'un "Ayrımcılık türleri" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrasında, ayrımcılık türleri; "a) Ayrı tutma b) Ayrımcılık talimatı verme ve bu talimatları uygulama c) Çoklu ayrımcılık ç) Doğrudan ayrımcılık d) Dolaylı ayrımcılık e) İşyerinde yıldırma f) Makul düzenleme yapmama g) Taciz ğ) Varsayılan temele dayalı ayrımcılık" olarak sıralanmıştır.

10. Mezkûr Kanun'un "Ayrımcılık yasağının kapsamı" başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrasında; "Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen kişi aleyhine ayrımcılık yapamaz. Bu hüküm kamuya açık hizmetlerin sunulduğu alanlar ve binalara erişimi de kapsar." hükmü yer almaktadır.

11. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde, Kurum'un, "ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek" le görevli olduğu düzenlenmiştir.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

12. 6701 sayılı Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin birinci fıkrasında "Ayrımcılık yasağı ihlallerinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir." hükmü bulunmaktadır. Mezkûr Kanun'un 17'nci maddesinin ikinci fıkrasına göre: "İlgililer, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir. Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, bu şartı aramadan başvuruları kabul edebilir." hükmü bulunmaktadır. Somut olayda başvuranın, konuya ilişkin olarak CİMER aracılığı ile Gelir İdaresi Başkanlığı'na başvuruda bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu durum karşısında açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilmezliğine karar verilmesini gerektirecek başkaca bir nedenin de bulunmadığı anlaşılan başvurunun esas incelemesi yapılabilecek bir başvuru olarak değerlendirilebileceği sonucuna varılmıştır.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

13. Ayrımcılık yasağı uluslararası insan hakları hukukunun temelinde yer almakta ve pek çok uluslararası insan hakları sözleşmesinde de özel olarak düzenlenmektedir. Birleşmiş Milletler(BM) Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesinin 2'nci maddesine göre “*Herkes yasalar önünde eşittir ve hiçbir ayrım gözetilmeksizin yasalarca eşit derecede korunur. Bu bakımdan yasalar her türlü ayrımı yasaklayacak ve ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal veya başka fikir ulusal ya da toplumsal köken, mülkiyet, doğum veya diğer statüler gibi her bağlamda ayrımcılığa eşit ve etkili korumayı temin edecektir.*”

14. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 14'üncü maddesine göre ise; “*Bu Sözleşme’ de tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasal veya diğer kanaatler, ulusal veya sosyal köken, ulusal bir azınlığa mensupluk, servet, doğum veya herhangi başka bir durum bakımından hiçbir ayrımcılık yapılmadan güvence altına alınır.*” İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 2'nci maddesinde ise “*Herkes, ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal veya başka bir görüş, ulusal veya sosyal köken, mülkiyet, doğuş veya herhangi başka bir ayrım gözetmeksizin bu Bildirge ile ilan olunan bütün haklardan ve bütün özgürlüklerden yararlanabilir.*” hükmü yer almaktadır.

15. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi(AİHM) kararlarında; ayrımcılık, objektif ve makul bir neden olmaksızın, aynı durumdaki kişilere farklı muamelede bulunmak olarak tanımlanmıştır(AİHM, *Willis/Birleşik Krallık*, B.No:36042/97, 12/03/2002, para. 48; *Okpisz/Almanya*, B.No:59140/00, 15/02/2006, para. 33). Farklı muamelenin objektif ve makul bir nedene dayanması hususu ise AİHM tarafından belirli kriterler çerçevesinde değerlendirilmektedir. Bu durumda, söz konusu meşruluğun varlığı ilk olarak, demokratik bir toplumda geçerli olan ilkeler göz önünde bulundurularak söz konusu tedbirin amacı ile etkileri arasındaki ilişki bağlamında değerlendirilmelidir. Sözleşme’de belirtilen bir hakkın kullanılmasının ardındaki muamele farklılığının sadece meşru bir amaca yönelik olması tek başına yeterli değildir. 14'üncü madde, gerçekleştirilmek istenen amaç ile kullanılan araçlar arasında makul bir ölçülülük ilişkisi bulunmadığı takdirde de aynı şekilde ihlal edilmektedir. Mahkeme son zamanlardaki içtihatlarında ayrımcılığı kısaca, “*göreceli olarak benzer durumda olan kişilere nesnel ve makul bir gerekçesi olmaksızın farklı davranılması*” olarak tanımlamaktadır (AİHM, *Zarb Adami/ Malta*, B.No:17209/02, 20/09/2006, para. 71).

16. Ayrımcılık yasağı temellerinden birini oluşturan engelli ifadesi; fiziksel, zihinsel, ruhsal ve duyuşsal yetilerinde çeşitli düzeylerde kayıplarından dolayı, topluma diğer bireyler ile birlikte eşit şartlarda tam ve etkin katılımını kısıtlayan tutum ve çevre şartlarından etkilenen bireyi ifade ederken; engellilik temelinde ayrımcılık, 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun’da da belirtildiği üzere siyasal, ekonomik, sosyal, kültürel, medeni veya başka herhangi bir alanda insan hak ve temel özgürlüklerinin tam ve diğerleri ile eşit koşullar altında kullanılması veya bunlardan yararlanılması önünde engelliliğe dayalı olarak gerçekleştirilen her türlü ayrım, dışlama veya kısıtlamayı ifade etmektedir.

17. Somut olayda 30/11/2022 tarihli Erişkinler İçin Engellilik Sağlık Kurulu Raporuna göre % 62 oranında kişisel engel oranına sahip ve sadece hareket ettirici aksamda özel tertibatlı taşıt kullanabileceği belirtilen başvuran, 6/6/2022 Tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu'nun 7'nci maddesinin birinci fıkrasının ikinci bendinin (c) alt bendi kapsamında özel tertibatlı engelli aracı satın almıştır. Başvuru, özel tertibatlı engelli aracı satın alan başvuranın, söz konusu aracı kendisinin dışında üçüncü kişilerin de kullanması konusunda takip

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

etmesi gereken usule ilişkin muhatapça tarafına bilgi verilmemesinin eşitlik ilkesine aykırılık teşkil ettiği iddiasına ilişkindir.

18. Başvuru konusu talep, Kurumumuzca 27/7/2015 Tarih ve ... Sayılı yazı ile Gelir İdaresi Başkanlığına iletilmiştir. Muhatap Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından talep konusu hakkında 7/8/2025 Tarih ve ... Sayılı yazı ile cevap verilmiş, ilgi sayılı yazılı görüş 15/8/2025 tarihinde 7201 sayılı Tebliğat Kanunu'nun ilgili hükümleri uyarınca usulüne uygun olarak başvurana tebliğ edilerek konu hakkında gerekli bilgilendirme yapılmıştır.

19. Muhatap tarafından sunulan yazılı görüşte; ÖTV (II) Sayılı Liste Uygulama Genel Tebliğinin (II/C/1.3) bölümü uyarınca, 4760 Sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde yer alan istisna hükmünden faydalanmak isteyen malul ve engellilerin, istisna kapsamında iktisap edilen aracı bizzat kullanım amacıyla, taşıtın hareket ettirici aksamında engelliliğe uygun olarak tadilat yapıldığına dair teknik belgenin aslı veya noter onaylı örneğini vergi dairesine ibraz etmeleri gerektiği belirtilmiştir.

20. Ayrıca söz konusu yazılı görüşte; Araçların Satış, Devir ve Tescil Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkında Yönetmelik'in "*Engellilere ait araçların tescili*" başlıklı kısmının 16'ncı maddesinin dördüncü fıkrasının (b) bendine atıfta bulunularak 4760 sayılı Kanunun 7'nci maddesi kapsamında malûl ve engelliler tarafından bizzat kullanma amacıyla engelliliğine uygun hareket ettirici özel tertibat yaptırılan araçların kullanımına ilişkin vergi dairesi müdürlüklerince malul ve engellilerden aranan taahhütnamelerde, istisnaya konu aracın, istisnaya uygun olarak malul ve engelli tarafından bizzat kullanılacağı, bizzat kullanımının mümkün olmadığı veya araçta engellinin bulunmadığı hallerde ise aracın engelli olmayan kişiler tarafından kullanılabileceğinin yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından belgelendirilmesi kaydıyla sürekli olarak eş, aynı il sınırlarında ikamet eden birinci derece kan ve kayın hısımları, kardeşler veya noterce düzenlenmiş iş akdine bağlı olarak istihdam edilen bir sürücü arasından tescil kayıtlarına işlenen en fazla iki kişi tarafından kullanılacağına dair beyan arandığı ifade edilmiştir.

21. Yine bahse konu yazıda; ilave tertibat gerektiren araçlar için aracın engelli olmayan kişiler tarafından kullanılabileceğine dair TSE'den belge alınmasının gerekmekte olduğu, engel durumunun araçta otomatik vites dışında başka bir özel tertibat gerektirmemesi ve araçta otomatik vites dışında başka bir özel tertibat bulunmaması halinde, bu araçlar için uygunluk belgesi dışında, engelli olmayan kişiler tarafından da kullanılabileceğine dair bir belge aranmasına gerek bulunmadığı belirtilmiştir.

22. Ayrıca Araçların Satış, Devir ve Tescil Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkında Yönetmelik hükümleri kapsamında, istisnadan yararlanan malul ve engellinin araçta bulunması durumunda aracı kullanacak kişilere yönelik herhangi bir kısıtlamanın bulunmadığı, araçta engellinin bulunmadığı durumlarda ise yine Yönetmelikle belirlenen kişilerden en fazla ikisinin aracı kullanılabileceği ifade edilmiştir.

23. Bu çerçevede 15/8/2025 tarihinde 7201 sayılı Tebliğat Kanunu hükümlerine uygun olarak başvurana tebliğ edilen muhatap görüşünün başvuranın talep ettiği uygulamaya ilişkin gerekli bilgileri ihtiva ettiği, böylece başvuru konusu talebin hakkında başvuru yapılan ilgili tarafça yerine getirildiği, muhatap idarenin gerekli cevabı verdiği, verilen cevabın başvuranın talebini karşılayıcı nitelikte olduğu anlaşılmaktadır.

24. Açıklanan gerekçeler doğrultusunda başvuranın somut olayda hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanma bakımından nesnel olarak haklılaştırılmayan dezavantajlı bir konuma sokulmadığı ve

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

ayrımcılık yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda AYRIMCILIK YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

11/12/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Selami AÇAN
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

Av. Erol GÖKDÖL
Üye

e-imzalıdır

Dr. Ömer ÇELEN
Üye

e-imzalıdır

Selma ÖZTÜRK PINAR
Üye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>